

Delårsrapport mars nämnder 2023

Nämnden för inköp och upphandling

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen.....	4
2.1	Verksamhetens utveckling	4
2.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling.....	4
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	5
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	5
3	Övrig uppföljning till kommunledningen.....	6
3.1	Utveckling inom personalområdet.....	6
3.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv.....	6
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området.....	6
3.1.3	Systematiskt arbetsmiljöarbete.....	7
3.2	Ekonomisk uppföljning	8
3.2.1	Utfall till och med perioden	8
3.2.2	Prognos.....	8
3.3	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	8
3.3.1	Åtgärder kopplade till energiförsörjningen	9
3.3.2	Övriga beslut och/eller uppdrag.....	10
4	Styrinformation till nämnden.....	11
4.1	Fånga stadens behov inom inköp och upphandling	11
4.2	Ta fram strategier för stadens arbete inom inköp och upphandling	12
4.3	Stödja staden med tjänster	13

1 Sammanfattning

Från och med 2023 har nämndens uppdrag utökats i samband med att stadens nya styrmodell för digitala tjänster införts. Nämnden har tagit över ansvaret för digitala tjänster inom tjänsteområde "Inköp" från nämnden för Intraservice. Övertagandet av ansvaret, som även innebär att förvaltningen har tagit över medarbetare, har genomförts enligt plan.

Som tjänsteleverantör av digitala tjänster inom inköpsområdet har förvaltningen under Q1 bland annat tagit fram en årlig analys över området. Utveckling pågår även av en kommande tjänst "stöd vid Upphandling, Leverantör och Avtalshantering" (ULA).

Förvaltningens inköpsstrategiska arbete utökas och utvecklas. Årsrapporten för stadens inköp har under Q1 tagits fram för femte året i rad. Statistiken visar bland annat att cirka 15 procent av stadens inköp nu omfattas av kategoristyrningsarbete.

Syftet med Årsrapporten för stadens inköp är att på en övergripande nivå sammanställa, beskriva och skapa en god överblick över Göteborgs Stads samlade inköp för föregående år. Rapporten gör det också möjligt att utveckla det inköpsstrategiska arbetet.

Göteborgs stads inköp från externa leverantörer under 2022 uppgick till 26,8 miljarder kronor. Ungefär en fjärdedel av inköpen sker från de gemensamma ramavtalen.

Under Q1 har 16 gemensamma ramavtal publicerats. Upphandlingar under perioden är bland annat Datacenter och mejeriprodukter.

Förvaltningen följer upp de gemensamma ramavtalen, och arbetar även för att motverka osund konkurrens. Arbetet med sund konkurrens och samordnade kontroller inom riskbranscher har växlats upp under Q1 och kommer att utvecklas än mer under året.

Förvaltningen har ett positivt ekonomiskt resultat, och prognosen är att nämnden under året sannolikt kommer att generera ett ekonomiskt överskott. Prognosen per mars är ett resultat på + 4 miljoner kronor, främst utifrån att förvaltningen fått in större provisionsintäkter från Q4 2022, än uppbokat i bokslutet 2022. Detta beror dels på ökade inköp i staden under slutet av året, dels på inflationen. Förvaltningen har även haft vakanta tjänster, som kommer att tillsättas under 2023. Förvaltningen har i årsprognos även tagit höjd för högre kostnader kring stöd i skadeståndsprocess för juridiska tjänster.

Under 2022 genomfördes en genomlysning i förvaltningen och under Q1 har en översyn av organisationen påbörjats i syfte att förvaltningen ännu bättre ska kunna ta om hand de uppdrag nämnden har.

Nämnden har i februari beslutat om budget och verksamhetsplan för 2023, och beslutar i mars 2023 om verksamhetsnominering inför 2024.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

2.1 Verksamhetens utveckling

2.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall perioden 2023	Prognos helår 2023
Andel av stadens inköp som omfattas av kategoriarbete	8 %	15 %	redovisas årligen	högre än 2022
Andel beställare i staden som genomfört stadens grundläggande beställarutbildning	-	47 %	48 %	65 %
Andel upphandlingar som är klara 6 månader innan planerad avtalsstart	22 %	40 %	25 %	70 %
Andel fossilfria fordon (lätta) i avtal som klassats som transporttjänst eller transportintensiva i förvaltningens upphandlingar	41 %	42 %	44 %	50 %
Andel fossilfria fordon (tunga) i avtal som klassats som transporttjänst eller transportintensiva i förvaltningens upphandlingar	41 %	43 %	44 %	50 %
Antal personer som fått sysselsättning genom stödfunktionens arbete	84	90	42	100

I tillägg till de 42 personer som fått arbete genom social hänsyn i upphandling så har 18 personer fått annan typ av sysselsättning såsom praktikplatser. Av de totalt 60 personer som sysselsatts så är hela 55 personer män. Under året kommer ytterligare ansträngning att göras för att fler kvinnor ska komma ut i jobb.

Volym-, intäcks- och kostnadsutveckling

Mått	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Antal publicerade ramavtalsupphandlingar	16 (20)	59 (60)
Antal initierade överprövningsmål	1 (12)	15 (20)
Antal överprövade upphandlingar	1 (8)	10 (12)
Antal fakturerade konsulttimmar	388 (263)	2000 (1462)
Antal genomförda systematiska uppföljningar	7 (11)	30 (34)

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Inga väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling lyfts i rapporten.

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

Hur har nämnder/styrelser tagit sig an målen i kommunfullmäktiges budget 2023?

Nämnden har beslutat om Budget och verksamhetsplan för 2023, med utgångspunkt från KF Budget. (2023-02-27, § 30)

I nämndens budget och verksamhetsplan för 2023 konkretiseras och omhändertas fullmäktiges mål och uppdrag. Nämnden har, utöver de uppdrag som särskilt riktats till nämnden, prioriterat fyra av målen i KF:s budget:

- Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt
- Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål
- Göteborgs klimatavtryck ska kraftigt minska för att vara nära noll senast 2030 i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram
- Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs Stads anställda ska förbättras

För dessa mål finns framtagna strategier för att bidra till måluppfyllelse av KF-målen.

Nämnden har även beslutat om en Samlad riskbild, åtgärdsplan och Internkontrollplan för 2023, (2022-12-19 § 117 927/22) vilken även bifogats som bilaga till Budget och verksamhetsplan för 2023.

Sedan nämnden beslutade om Budget och verksamhetsplan för 2023 i februari 2023 har KF beslutat om "Fördelning av ansvar för kommunfullmäktiges budgetmål" (KF 2023-03-23 § 21). Nämnden kommer att redovisa måluppfyllelse på de mål och uppdrag som tilldelats nämnden i uppföljningsrapport per augusti.

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv

	Aktuell period (ack sedan årets början)	Motsvarande period föregående år	Prognos 2023	Utfall 2022
Antal årsarbetare	24,3	21,7	97	84,4
Total sjukfrånvaro (%)	4,7%	4,7%	5%	4,5%
Antal förvaltningsexterna avgångar, tillsvidareanställda	4	2		
Antal förvaltningsexterna rekryteringar, tillsvidareanställda	4	1		
Förvaltningsextern personalomsättning (%)			12%	14%

ÅA per mars.

Sjukfrånvaro och omsättning per februari.

I februari tog förvaltningen emot sex systemförvaltare från Intraservice i uppdraget att vara digital tjänsteleverantör. Sammanlagt innebär det en utökning med cirka tio personer. Även inom området sund konkurrens och samordnade kontroller av leverantörer i riskbranscher så kommer rekryteringar att ske. Detta är bakgrunden till att prognosen för årsarbetare är högre än utfall 2022.

Sjukfrånvaron bedöms ligga på ungefär samma nivå som 2022, med en viss höjning.

Omsättningen är baserad på att ungefär lika många medarbetare slutar som 2022. Sannolikt kommer även rekryteringarna ligga på liknade nivå som 2022.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Förvaltningen är sedan årsskiftet en av stadens tre tjänsteleverantörer, uppdraget innebär cirka 10 ytterligare medarbetare, varav sex personer gick över från Intraservice. Även inom andra uppdrag växer förvaltningen. Förvaltningen har fortsatt effektiva rekryteringsprocesser och lyckas tillsätta de allra flesta tjänster med kvalificerad personal i första rekryteringen. Endast i undantagsfall behöver tjänster annonseras om. Däremot så märker förvaltningen av konkurrensen på arbetsmarknaden för vissa grupper inom inköp och upphandling.

Under året kommer förvaltningen att arbeta med en översyn av organisation och processer i syfte att ännu bättre ta oss an de uppdrag som förvaltningen har. Ett SSG har inrättats och kommer verka under hela 2023 och behandlar alla de frågor

som härrör till förändringen. Förvaltningen ser stora möjligheter med en ny organisation och tillhörande processer. Ökat samarbete och nytta för kund är effekter som ska uppnås. Den nya organisationen ska träda i kraft 2024-01-01.

En central faktor i förändringsarbetet är god förändringskommunikation och förvaltningen arbetar för att bli en kommunikativ organisation och har förstärkt internkommunikationen med bland annat en gemensam samarbetsyta för hela förvaltningen. Ledningen kommer även ha informationsmöten varannan vecka. Även på förvaltningens chefsforum är det fokus kommunikativt ledarskap samt förändringsledning för att rusta ledarskapet.

Medarbetarenkäten visar på en positiv utveckling men visar också på vikten att fortsätta arbeta för att bli en kommunikativ organisation. Men enkäten stärker också behovet av att se över organisation och processer för att öka förståelse för förvaltningens uppdrag och utveckla samarbeten inom och utom förvaltningen.

Sammantaget ser förvaltningen att vi kommer kunna leverera på grunduppdragen. Översynen av organisation och processer kommer att ta tid i anspråk från stora delar av organisationen, men det finns en samsyn i ledning och FSG att det är angeläget att anpassa organisation och processer för att optimera leverans och samarbete, för nytta för dem vi är till för. Förvaltningens chefer behöver stödja medarbetare för att arbeta smart och vid behov prioritera såväl vad som ska genomföras samt ambitionsnivå.

3.1.3 Systematiskt arbetsmiljöarbete

Har ni genomfört den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet? JA/NEJ

JA

Förvaltningen genomför uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet i december årligen. Uppföljningen genomförs på FSG som också är skyddskommitté. FSG var enigt i att det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar väl. Det var två utvecklingsområden som lyftes. Det efterfrågas en generell kunskapshöjning både för fackliga, skyddsombud och för chefer samt ytterligare stöd i att få in arbetsmiljöfrågorna på APT.

Kunskapshöjning för chefer och fackliga/skyddsombud kommer att ske inom ramen för de forum som vi har, chefsforum respektive FSG.

Avseende att säkra arbetsmiljöfrågor på APT så arbetar förvaltningen utifrån en årsplan för APT. Utvecklingsfrågan bedöms inte gälla samtliga APT och riktat HR-stöd kommer ske till de arbetsplatser där det finns ett behov.

Har ni genomfört den årliga uppföljningen av aktiva åtgärder? JA/NEJ

JA

Uppföljningen av aktiva åtgärder brukar ske årligen i slutet av hösten. Men på grund av bemanning inom HR så sköt förvaltningen på processen. Kartläggningen av risk för diskriminering och aktiva åtgärder är genomförd och kommer att följas upp på FSG i början av april.

En av de risker som lyfts är attityder som kan upplevas exkluderande. Som en åtgärd har samtliga arbetsplatser spelat Inkludo på APT i januari/februari. Inkludo är ett spel från Prevent om normer och attityder på arbetsplatsen,

3.2 Ekonomisk uppföljning

Resultatredovisning i sammandrag

Belopp i tkr	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	36 691	30 720	5 971	19 584	137 794	138 405	132 105	89 801
Kostnader	-33 663	-35 007	1 344	-20 802	-141 794	-143 355	-140 105	-83 954
Kommunbidrag	2 006	2 006	0	2 006	8 000	8 000	8 000	7 993
Resultat	5 034	-2 281	7 315	787	4 000	3 050	0	13 840

3.2.1 Utfall till och med perioden

Intäkter:

Intäkterna avviker positivt mot budget till och med mars med ca 6 mnkr. Detta för att provisionsintäkter som avser 2022 har blivit högre än vad förvaltningen har bokat upp i december 2022.

Att provisionsintäkterna för 2022 är högre än budgeterat beror dels på ökade inköp i staden under slutet av året, dels på inflationen.

Kostnader:

Positiv avvikelse mot budget till och med mars med ca 1,3 mnkr i övriga kostnader beror på vakanta tjänster som inte har tillsatts men är budgeterade under hela året.

3.2.2 Prognos

Förvaltningen har ett positivt ekonomiskt resultat, och prognosen är att nämnden under året sannolikt kommer att generera ett ekonomiskt överskott. Prognosen per mars är ett resultat på + 4 miljoner kronor, främst utifrån att förvaltningen fått in större provisionsintäkter från Q4 2022, än uppbokat i bokslutet 2022. Detta beror dels på ökade inköp i staden under slutet av året, dels på inflationen. Förvaltningen har även haft vakanta tjänster, som kommer att tillsättas under 2023. Förvaltningen har i årsprognos även tagit höjd för högre kostnader kring stöd i skadeståndsprocess för juridiska tjänster.

3.3 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.3.1 Åtgärder kopplade till energiförsörjningen

- 3.3.1.1 Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att förbereda och genomföra energieffektiviserande och energibesparande åtgärder i syfte att minska energiförbrukningen och effektbehovet inför vintern 2022/23.

Hur har nämnden/styrelsen informerats om uppdraget och dess genomförande?

Förvaltningen har informerat nämnden om uppdraget och dess genomförande i samband med Årsrapport för 2022.

2023-02-09 (§ 18 010/22)

Vad gäller det interna arbetet i förvaltningen har förvaltningen installerat rörelsesensorer i fler rum, minimerat julbelysning, bytt ut belysning till LED och kommer att stänga av vissa kylar. Kommunikation har även skett till alla medarbetare om vikten av att vi alla bidrar till energibesparingar.

Hur säkerställer ni att arbetet med planerade och redan genomförda åtgärder fortgår i verksamheten efter projektets avslut?

De åtgärder förvaltningen vidtagit internt är av permanent karaktär, så som löpande installation av LED-belysning.

Förvaltningen arbetar även med hållbarhetsfrågor inom grunduppdraget, bland annat inom kategoristyrningsarbetet och i de gemensamma ramavtalen.

Avtal Elenergi

Förvaltningen har tecknat ett nytt avtal gällande Elenergi vilket börjar gälla i januari år 2023. Avtalet omfattar förnybar elkraft och de verksamheter som ytterligare vill öka miljövärdet kan avropa förnybar elkraft från specifika produktionskällor med ursprungsgaranti eller Bra Miljöval-märkt el. På grund av den osäkerhet som råder på elmarknaden har kostnadsrisker i avtalet i delar flyttats från leverantör till kund, vilket gör att stadens pris inte är helt låst i förväg. Staden har säkrat så stor del slutpriset som det varit möjligt.

Vid ett scenario där steg 3 åtgärder enligt åtgärdstrappan i vägledningen (framtagen i projektet) kan behöva vidtas, hur ser beslutsgången ut för att kunna agera?

Internt arbete i förvaltningen:

Beslut sker i linjen enligt gällande delegationsordning, med samverkan i FSG.

Vad gäller stadenövergripande arbete:

I kategoriarbetet ingår de stora köparna i kategoriråd, och har därigenom rådighet över vilka strategier som beslutas.

I förvaltningens arbete med ramavtal involveras verksamheter i avtalsgrupper och påverkar därmed kravställningen.

3.3.2 Övriga beslut och/eller uppdrag

Handlingsplan Inköps- och beställarkompetens

I samband med uppföljning av *Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas* beslutade kommunfullmäktige, 2022-10-27 § 32, att handlingsplanen förlängs till och med 2023 och att ny uppföljning av handlingsplanen ska genomföras under planperioden.

Förvaltningen förbereder för att (tillsammans med stadsledningskontoret) följa upp planen under Q2-Q3, så att återredovisning kan ske under 2023.

Övergripande uppföljning av stadens samlade inköp och upphandlingar

Nämnden ska, enligt stadens *Riktlinjer för inköp och upphandling*, säkerställa att årliga övergripande uppföljningar av stadens samlade inköp och upphandlingar sker, och att resultatet av uppföljningarna rapporteras som ett underlag till det politiska budgetarbetet.

Förvaltningen har under Q1 förberett för framtagande av Årlig rapport över stadens samlade inköp, som planeras att redovisas till nämnden under april månad för att sedan översändas till KS.

4 Styrinformation till nämnden

Förvaltningen har inlett ett arbete med ökad processorientering kopplat till arbetet med grunduppdragen. Detta arbete kommer att utvecklas vidare under 2023. Huvudprocesserna ska förverkliga organisationens grunduppdrag och behöver definieras utifrån vilket värde de ska skapa för kunderna.

Under 2022 genomfördes även en genomlysning av förvaltningen, vilket skapat en god grund för fortsatt utvecklingsarbete.

4.1 Fånga stadens behov inom inköp och upphandling

Förvaltningen arbetar proaktivt för att fånga kundernas behov inom inköps- och upphandlingsområdet, för att kunna utveckla tjänsterna tillsammans med kunderna, utifrån omvärld, marknad, lagstiftning och politisk styrning. Från och med 2023 är nämnden även tjänsteleverantör av digitala tjänster inom inköpsområdet.

Dialogmodell

Under Q1 har implementeringen av den dialogmodell som togs fram under 2022 påbörjats. Modellen syftar till att säkerställa en röd tråd mellan behov och tjänster så att insikter om kundernas behov omhändertas och omsätts. Exempel på frågor som tagits upp under Q1 är utveckling av synpunktshantering och behörigheter i e-handelsverktyget.

De kundmöten som initierades under 2022 har fortsatt under 2023, vilket bland annat lett till fortsatta och utökade kontakter och bättre förståelse av kundernas behov och vad förvaltningen kan erbjuda för tjänster.

Förvaltningen märker en positiv utveckling vad gäller efterfrågan på konsultuppdrag.

Nätverk och samarbeten

Förvaltningen kallar förvaltningarnas och bolagens inköps- och upphandlingsansvariga till kontinuerliga möten för information, dialog och avstämning. Under Q1 har förvaltningen även startat upp ett nytt nätverk för samordnande inköpsroller, med deltagare som inköps- och upphandlingsansvariga utsett för sina organisationer. Syftet är att fånga upp behov och samarbetsmöjligheter även inom mer operativa delar i stadens inköps- och upphandlingsarbete. Nätverket kommer att ha kontinuerliga träffar och bygger på ett aktivt deltagande från deltagande aktörer.

Helhetsansvar för process och tjänster

Förvaltningen driver även andra grupperingar och mötesformer med olika inköpsroller, vid vilka kundbehov fångas upp. Förvaltningens dialoger rör hela inköpsområdet, såväl digitala som icke-digitala tjänster. Med helhetsansvaret för både process och digitala tjänster inom inköpsområdet ges bättre möjlighet att fånga upp och omhänderta verksamheternas utvecklingsbehov. Ett exempel på dialogmöte under Q1 är en leverantörsdag med fokus på hållbart byggande, som genomförts tillsammans med stadens verksamheter. Även inom kategoriarbetet, där de förvaltningar och bolag som är stora köpare inom respektive kategori deltar, fångas verksamheternas behov och synpunkter.

Datainsamling och analys

Förutom i dialog med verksamheterna, fångas stadens behov inom inköp och upphandling genom olika typer av datainsamling och analys. Under Q1 har förvaltningen sammanställt resultatet från den årliga inköpsmognadsmätningen. Nästa steg är att återkoppla resultatet till stadens verksamheter.

Årsrapporten för stadens inköp har under Q1 tagits fram för femte året i rad. Syftet med rapporten är att på en övergripande nivå sammanställa, beskriva och skapa en god överblick över Göteborgs Stads samlade inköp för föregående år. Rapporten gör det också möjligt att utveckla det inköpsstrategiska arbetet.

Miljö- och klimatprogrammet följs nu upp av Miljöförvaltningen. Under Q1 har förvaltningen levererat en analys av klimatpåverkan av inköp.

Ökat kundfokus och ändrade arbetssätt

Den genomlysning som genomfördes under 2022 har bidragit till underlag för fortsatt utveckling av organisationen, med ett ökat kundfokus och ett mer processororienterat arbetssätt. Under Q1 har förvaltningen påbörjat ett förändringsarbete som på sikt kommer att innebära såväl förändrad organisation som förändrade arbetssätt. En särskild samverkansgrupp är inrättad.

Ett annat exempel på hur arbetssätt kan förändras, är genom kompetensutveckling. Under Q1 har den utbildningsinsats som påbörjades 2022 om hur barnrätt kan beaktas i avtalsprocessen slutförts. Utbildningen riktades till förvaltningens upphandlare och upphandlingsjurister. Numer finns även en rutin för hur arbetet med barnrättsfrågor ska bedrivas inom förvaltningens avtalsprocess.

4.2 Ta fram strategier för stadens arbete inom inköp och upphandling

Enligt stadens riktlinjer för inköp och upphandling ska all anskaffning av varor, tjänster och entreprenader baseras på en helhetssyn där stadens gemensamma bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse.

Inköp- och upphandlingsnämnden ansvarar bland annat för att leda och driva stadens gemensamma inköpsprocess och att leda och utveckla stadens kategoriarbete. Nämnden beslutar också vilka upphandlingsområden som ska samordnas respektive inte samordnas genom ramavtalsupphandling alternativt inrättade av ett dynamiskt inköpssystem.

Kategoristyrning

Förvaltningens arbete med kategoristyrning fortsätter enligt plan. Under Q1 har kategoriplaner för "IT-arbetsplats" och "Livsmedel" beslutats, och nästa steg blir implementering i verksamheten.

Även kategoriplan för "socialtjänst Vuxen" är nu fastställd av kategorirådet.

Årlig analys - digitala tjänster inom Inköpsområdet

Under Q1 har förvaltningen tagit fram "Årlig analys" enligt den nya styrmodellen för styrning, samordning och finansiering av digital utveckling och förvaltning.

Den årliga analysen innehåller en beskrivning av vidareutveckling av befintliga digitala tjänster och pågående förändringsinsatser inom inköpsområdet. Införandet

av tjänsten "Stöd vid Upphandling, Leverantör och Avtalshantering" (ULA) löper på enligt plan.

Strategisk produktionsplanering

Förvaltningen utvecklar arbetet med strategisk produktionsplanering, för att få ett mer enhetligt, kvalitetssäkrat och strategiskt arbetssätt gällande upphandlingar och uppföljningar. Målet är att säkerställa styrningen av upphandlingsportföljen i relation till stadens behov och tidigare erfarenheter.

Cirkulär ekonomi

Under Q1 har den årliga externrevisionen av förvaltningens miljöledningssystem genomförts, med godkänt resultat. Förvaltningen bidrar framför allt genom grunduppdragen och styrning av stadens inköp via kategoristyrning och inköpscentralens arbete. Även riktlinjen för inköp och upphandling bidrar i denna styrning.

För att förvaltningens medarbetare bättre ska kunna bidra till en cirkulär omställning i våra processer och vägval, har samtliga medarbetare på förvaltningen fått utbildning i cirkulär ekonomi.

Uppdrag om återbruk

Förvaltningen har återredovisat ett nämnduppdrag kring återbruk. I redovisningen redogjordes för ett antal nyckelområden som behöver fokuseras, varav en del resulterat i ett nytt uppdrag kopplat till Återbruk i bygg inom förvaltningens ramavtal.

4.3 Stödja staden med tjänster

Från och med 2023 är nämnden tjänsteleverantör av digitala tjänster inom inköpsområdet.

Digitala tjänster

Förvaltningen har tagit över ansvaret för de digitala tjänsterna som Intraservice tidigare ansvarat för inom inköpsområdet. Det handlar om två bastjänster: "Stöd i inköp och beställning" och "Stöd vid leverantörsfakturahantering", samt tilläggstjänsten "Stöd vid uppföljning av inköp".

Utveckling pågår även av kommande bastjänst "stöd vid Upphandling, Leverantör och Avtalshantering" (ULA).

Ramavtalsupphandlingar

Under perioden har arbetet med att effektivisera ramavtalsprocessen fortsatt. Det handlar bland annat om att tydliggöra kopplingen mellan strategisk produktionsplanering och den enskilda ramavtalsupphandlingen.

Exempel på upphandlingar under Q1 är Datacenter, där ett nytt ramavtal har upphandlats. Upphandlingen omfattar servrar, datalagring, nätverksutrustning, service och support, licenser och produktnära tjänster. Upphandlingen hade föregåtts av en förstudie. Resultatet av förstudien var att behovet bäst tillgodoses genom en leverantör, s.k. strategisk partner. Ett partnerskap, vilket endast är möjligt med en leverantör, är viktigt för Intraservice i syfte att ha en motpart som tar ansvar för att det finns en fungerande helhet med utveckling och genomtänkta strategier, tillsammans med nödvändiga leveranser.

Ett annat exempel är Mejeriprodukter. I upphandlingen ingår mejeriprodukter som

mjölk, grädde, yoghurt och smör till måltidsverksamheter. Det nya ramavtalet, som börjar gälla 1 maj, har cirka 60 procent ekologiska mejerivaror och leverantören har ökat sina fossilfria leveranser med hjälp av fler el-lastbilar. Alla produkter uppfyller djurskyddskrav motsvarande svensk djurskyddslagstiftning och all drickmjölk är ekologisk.

Förbindelser för datakommunikation upphandlades under 2022. Upphandlingen omfattar leverans och vidmakthållande av infrastrukturen för den kommungemensamma tjänsten WAN (Stadsnätet). Efter en överprövningsprocess med en lagakraftvunnen dom till förvaltningens fördel har ett avtal tecknats för 8 år och börjar gälla under hösten 2023.

Kravställning arbetsrättsliga villkor

I upphandlingen av sjukvårdsmaterial, där bland annat undersökningshandskar ingår, har förvaltningen skärpt kraven på arbetsrättsliga villkor jämfört med tidigare upphandling. Leverantörerna har fått visa att de gör kontroll av produktionen och att det görs ett förebyggande arbete. En av anbudsgivarna blev förkastade då de inte uppfyllde kraven.

Utbildningar

Det finns en hög efterfrågan på förvaltningens generella utbildningar och efterfrågan på skraddarsydda utbildningsinsatser ökar. Det handlar framför allt om utbildningar riktade till chefer. Flera riktade utbildningsinsatser planeras, vilka kommer att genomföras under Q2.

Förvaltningen ser även en potential i digitala microutbildningar, för att snabbt kunna möta specifika behov som framförs i dialog med kunderna. Det kan till exempel handla om digitala lathundar och korta filmer.

Under Q1 har arbetet med digital information riktat till leverantörer och företagare fortsatt.

Samordnade kontroller inom riskbranscher

Baserat på de kontroller som genomfördes under slutet av 2022 har förvaltningen stöttat med avvikelshantering. Under Q1 har även uppföljning av arbetsrättsliga villkor - kopplat till tidigare kontroller - påbörjats.

Dialog pågår med andra förvaltningar och bolag och förvaltningen planerar för ytterligare uppföljning och kontroller under året. Dessa kontroller görs med hjälp av tredje part.

Den arbetsprocess som använts kommer att finjusteras. Arbetet ska breddas och förankras.

Systematisk ramavtalsuppföljning

Under Q1 2023 har totalt sju avtalskategorier följts upp, varav fem inom ramen för systematisk avtalsuppföljning och två inom ramen för livsmedelsuppföljning.

I samband med avtalsuppföljningarna har det upptäckts att takvolymen har nåtts i tre av totalt sju uppföljda avtalskategorier:

- Livsmedel Matbröd och kaffebröd
- Lekmateriel, hobbymateriel, förskolecyklar och barnvagnar mm
- Inhyrning av legitimerad sjuksköterska - Skolhälsovård, Hemsjukvård och särskilda Boenden

Avtalskategorierna ovan kommer att upphandlas innan avtalsperiodens utgång.

I samband med kontroller av avtalsredovisningen som görs inom ramen för systematisk uppföljning har avvikelser identifierats i fyra avtalskategorier vilket har lett till komplettering av avtalsredovisning med sammanlagt cirka 16,5 miljoner kronor, vilket motsvarar cirka 200 000 kronor i provisionsintäkter.

Sund konkurrens

Under Q1 har uppföljning med koppling till sund konkurrens (bland annat arbetsrättsliga villkor och ID06, som är en slags identitetskontroll) gjorts inom lokalvårdsavtalet. Sedan kategoriarbete infördes inom området lokalvård, har antalet leverantörer minskat och de leverantörer som nu har avtal är större företag. Lokelvård är en riskbransch gällande sund konkurrens.

Den uppföljning som nu genomförts visar att nuvarande leverantörer har bättre ordning i sina verksamheter, vilket pekar på ett bättre resultat än tidigare uppföljningar inom området.